

Hvad er grå stær?

Grå stær, også kaldet katarakt, er betegnelsen for uklarhed af øjets linse. Linsen ligger lige bag pupillen, og er normalt helt klar. Linsen kan blive uklar med alderen. Hvis linsen er uklar, kan lyset ikke passere frit til nethinden bagest i øjet, og synet bliver nedsat.

Den eneste effektive behandling af grå stær er operation med fjernelse af linsens uklare indhold og indlæggelse af en klar linse af kunststof (acryl).

Forundersøgelse

Forud for operationen for grå stær får du tid til en forundersøgelse. Ved denne undersøgelse foretages bl.a. udmåling af, hvilken linsestyrke, der skal lægges ind i dit øje, og du får nærmere information om operationen. Til forundersøgelsen bedes du medbringe et udfyldt skema vedr. allergi, sygdomme og medicin. Du får dryppet øjne i forbindelse med forundersøgelsen, og vi anbefaler, at du ikke selv kører hjem efter forundersøgelsen.

Hvis du observerer tegn på infektion eller sættes i behandling for infektion (fx blærebetændelse, tandbyld, lungebetændelse) umiddelbart før den planlagte operation, bedes du kontakte klinikken.

På operationsdagen

Du må spise, som du plejer, og tage din sædvanlige medicin og øjendråber, medmindre andet er aftalt ved forundersøgelsen.

- Du må ikke bruge ansigtscreme eller øjenmake-up, og bedes møde uden øreringe.
- Det er en god idé at have bekvemt tøj på
- Du tilrådes at have vasket hår

Operationen foregår ambulantly i lokalbedøvelse.

Du skal regne med at være i øjenklinikken i ca. to timer på operationsdagen især pga. øjendrypningen.

Du må ikke selv køre hjem efter operationen, da du får klap for øjet.

Før operationen bliver du tilbudt en afslappende tablet.

På operationsstuen

På operationsstuen sidder du i en tandlægestol, som lægges bagover. Du får lagt et tyndt papirstykke over ansigtet. Personalet sørger for, at du frit kan trække vejret.

Operationen foregår med ultralyd. Den naturlige linse fjernes og erstattes med en lille linse af plast. Såret i øjet er kun få mm bredt, og skal som regel ikke syes.

Når operationen er overstået, får du en forbinding for det opererede øje. Denne forbinding må du fjerne efter et par timer. Undgå at gnide i øjet.

Kontrol efter operationen

Du får tid til kontrol ca. 1 uge efter operationen. I særlige tilfælde kan det være nødvendigt med en kontrol dagen efter operationen, det aftales i så fald på operationsdagen.

Øjendrypning

Øjet skal dryppes før og efter operationen. Du får nærmere information om øjendrypning ved forundersøgelsen, hvor du også får recept på øjendråberne, som du kan hente på apoteket og have dem klar hjemme. Recepten sendes elektronisk til apoteket. Det aftales ved de efterfølgende kontroller, hvor længe øjendrypningen fortsættes.

Efter operationen

Det er normalt, at øjet er irriteret, og det kan føles, som om der er grus i det.

Det er også normalt, at øjet er rødt og løber i vand, især de første dage.

Pupillen kan være stor i flere dage.

Hvis du får smerter i øjet, må du tage smertestillende håndkøbsmedicin.

Efter operationen, fortsat

Øjne reagerer forskelligt. Hos nogle kan det knapt nok ses, at det er opereret, hvorimod andres øjne bliver røde. Det har ingen betydning for resultatet.

Der kan være forskel på, hvor hurtigt synet bliver normalt.

Du vil måske opleve, at synet på det ikke opererede øje forværres. Det skyldes, at synet på det opererede øje er blevet meget bedre.

Du kan også opleve den første tid efter operationen som besværlig.

- Du kan måske fornemme skygger
- Synet kan være uklart
- Lyset kan blænde eller blinke
- Farverne kan føles stærke og blå

Disse gener forsvinder, når øjet falder til ro.

Efter operationen vil der oftest være behov for en ny brille, især ved læsning. Brillefrihed kan ikke forventes.

Du må gøre som du plejer

Det vil sige, at du må:

- Gøre lettere gymnastik
- Købe ind
- Cykle og rejse med bus/tog/fly
- Se TV og læse
- Bade og vaske håret
- Vaske ansigt og øjenlåg (undgå dog at gnide eller trykke øjet)
- Bruge dine gamle briller, hvis du synes du har glæde af dem.

Du må dog ikke i 2 uger efter operationen:

- Gå i svømmehallen
- Løfte meget tunge ting
- Færdes i meget støvede, urene omgivelser

Komplikationer

Resultatet af en grå stær operation er i reglen godt.

Kun i sjældne tilfælde bliver synet dårligere. Dette kan dels skyldes forværring af bestående øjensygdomme, dels at øjets nethinde og hornhinde er følsomme, og kan forandres efter operationen. Disse forandringer er oftest forbigående, men kan dog blive permanente. Nethindeløsning kan opstå.

Slør og blænding kan opstå efter operationen. Brydningsfejl, dvs. nærsyn, langsyn, bygningsfejl, kan opstå efter operationen på grund af måleusikkerhed i linseberegningen.

I meget sjældne tilfælde kan der komme betændelse i det opererede øje.

I ekstremt sjældne tilfælde kan komplikationer efter operationen medføre tab af synet eller øjet.

Efterstær

Ved operationen efterlades en tynd hinde fra den naturlige linse inde i øjet. Denne tynde hinde kan senere blive uklar. Dette kaldes efterstær, og opleves som aftagende syn.

Efterstær kan komme nogle måneder eller flere år efter operationen.

Efterstær fjernes med en mindre laserbehandling.

Kontakt til øjenlæge ved akut problem

Hvis du efter operationen får problemer, skal du ringe til øjenklinikken eller kontakte skadestuen, specielt hvis:

- Synet pludseligt forværres
- Øjet bliver ildrødt eller gør ondt
- Du af anden årsag er urolig for dit øje.